

KOPRIVNICA, crkva Sv. Antuna Padovanskoga

te gradsko naselje Koprivnicu, u kojemu su građevine sve do XIX. st. podizane pretežno od drvene građe. God. 1519. spominje se drveni dvor obitelji Ernušt. Dugi razvoj Koprivnice (već 1356. postaje kraljevski slobodni grad) ne očituje se u arhit. spomenicima u samome gradu, nego se tek naslućuje u nepravilnu spletu ulica, bez izrazito oblikovana trga.

Grad je u XVI. st. zbog turske opasnosti, umjesto starijim drvenim utvrdama, utvrđen jakom tvrđavom četverokutna oblika s 4 bastiona i 4 revelina (vodstvo gradnje D. dell'Allio). Ta tvrđava renesansnoga tipa nestajala je malo-pomalo od 1863; očuvani su samo ostaci, a utvrdu je zamijenio prostorni park. — Iz XVII. st. je župna crkva Sv. Nikole s visokim zvonikom, a pravosl. crkva Sv. Duha građena je 1793. Kompleks crkve Sv. Antuna Padovanskoga s franjevačkim samostanom dovršen je uglavnom 1685. Varaždinski generalat dao je crkvi prigraditi kapelu Salvatora povodom kuge 1745; u njoj je skladno komponiran oltar iz istoga vremena. Crkva, među ostalim, ima iz XVIII. st. propovjedaonicu P. Moricza (1779), klecala (1747), klupe, ormar, kipove, slike, kaleže, monstrancu i moćnike. Na župnome dvoru ugrađena je fino klesana kasnorenesansna nadgrobna ploča dječaka Gottharda Schratenpachsa (1608). Osim crkava, iz doba baroka ima nekoliko kuća (npr. Oružana, 1714) i javnih kipova (skupina od pet pilova, pil Tužnoga Krista, kip Ivana Nepomuka iz 1747). — U Muzeju grada Koprivnice (osn. 1951) čuvaju se predmeti arh., kulturnopov., umjetničke i etnografske vrijednosti. U sastavu muzeja djeluju u Koprivnici »Galerija Koprivnica« (1977), Memorijalni muzej »Danica« i Donacija »Dr. Vladimir Malančec«, te Zavičajna zbirka u Đelekovcu, Galerija Hlebina i Zbirka I. Generalića u Hlebinama, Galerija kipova I. Sabolića u Petrancu. Od 1975. Muzej grada Koprivnice izdaje »Podravski zbornik«. U gradu je podignuta nova upravna zgrada »Podravke« (I. Marković, N. Korica, 1979) i Medicinski centar (Z. Dumengjić, 1980). Na javnim prostorima nalaze se skulpture I. Sabolića, J. Fluksija, Z. Lončarića, Z. Kauzlarica-Atača i A. Jakića. — Nedaleko od Koprivnice, u Močilama, nalazi se crkva Sv. Marije, čija je gradnja započela 1700; masivni zvonik i trijem prigrađeni su uz glavno pročelje. U njoj je očuvani namještaj iz XVIII. i XIX. st.

LIT.: A. Horvat, Osvrt na urbanizam Koprivnice, Bulletin JAZU, 1960, 2–3. — D. Feletar, Podravina, Koprivnica 1973. — P. Cvekan, Tristo godina samostana i crkve u Koprivnici 1675–1975, Koprivnica 1975. — A. Horvat, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. — Ista, O baroku u srednjoj Podravini, Podravski zbornik 77, Čakovec 1977. — L. Brozović, Grada za povijest Koprivnice, Koprivnica 1978. — Koprivnica, grad i spomenici, Zagreb 1986. — A. Ht.

KOPRIVNIČKI IVANEC, selo S od Koprivnice. Jednobrodna barokna crkva Sv. Ivana Krstitelja (1742) s poligonalnim svetištem i sa zvonikom uz glavno pročelje broda; u zidnim nišama ulaza naslikana *Golgota*. Svetište crkve je u drugoj pol. XVIII. st. oslikao vješt majstor zidnim iluzionističkim slikama. U crkvi se ističe propovjedaonica u stilu rokoka (oko 1756). Župna crkva spominje se prvi put u popisu župa Zagrebačke biskupije 1334 (stariji je naziv mjesta *Cerovica*). Kamenu srednjovj. crkvu razorili su Tataři u sastavu turske vojske 1603. Od XVII. st., do izgradnje današnje crkve, na tome je mjestu u nekoliko navrata bila podizana drvena crkva. A. Ht.

KORČULA, grad na SJ obali istoimenoga otoka. Ne zna se točno doba njegova nastanka; zapis Konstantina Porfirogeneta o tome da na otoku

postoji zidani grad odnosi se vjerojatno na položaj očuvane srednjovj. jezgre. Mali ostatak pletera do sada je jedini dokaz starohrv. graditeljstva na užem prostoru grada Korčule. God. 1000. Korčulu zauzima mlet. dužd, uglavnom je zadržavši u vlasti Serenissime, uz povremeno potpadanje pod Zahumlje ili Dubrovnik te uz priznavanje ugarsko-hrvatskoga kraljevstva. Od 1420. Korčulom trajno vladaju Mleci sve do propasti Republike 1797. U doba napoleonskih ratova smjenjuje se u kraćim razdobljima austr., franc., ruska i engl. uprava, a od 1815. K. je pod vlašću Austrije sve do kraja I. svj. r.

K. je već u XIII. st. ustrojena kao grad u društveno-političkom smislu. To dokazuje općinski »Statut«, donesen 1214, sačuvan u redakciji iz 1265. Tlocrt grada prilagođen je prirodnom obliku tla: glavna ulica pruža se smjerom S–J, a na najvišem dijelu, u sredini poluotoka, nalazi se oveci trg. Ostale međusobno usporedne ulice izviru okomito iz glavne, spuštajući se prema zap., odn. ist. obali. Tako je sačinjena posve originalna, u svojem mjerilu i svrsishodnosti osebujna urbanistička cjelina. U gradu ima oko 300 dvokatnih i trokatnih stambenih kuća jednostavna pravokutna tlocrta, pretežno gotičkoga i renesansnoga sloga s djelomičnim baroknim zahvatima. Zahvaljujući razvoju kamenoklesarstva došlo je poč. XV. st. do grado-gradevnoga procvata. Tada počinje snažna izgradnja i obnova većine javnih i stambenih zgrada, a korčulanski kamenoklesari dobivaju narudžbe iz Dubrovnika, Hvara, Zadra, Kotora i dr. pa i iz Mletaka i Mantove. Na obližnjim otocima (Vrnik), otvoreni su kamenolomi s velikim brojem radionica i majstora. U uskim ulicama nižu se brojna gotička i gotičko-renesansna pročelja s majstorski klesanim portalima, vijencima, grbovima, konzolama i balkonima s kičanim balustradama. — U toku XV. st. obnavljaju se ili se nanovo grade zidine, kružne i polukružne kule: Bokar (Kanavelić) 1484, Zakernjan 1490, kula Svih Svetih 1499, Velika kneževa kula 1499, kao i stare kule četvorokutna tlocrta: Morska vrata 1448, Južna

KORČULA, plan grada: 1. Glavna gradska vrata (Južna vrata), 2. Morska vrata, 3. Velika kneževa kula (kula Balbi), 4. Mala kneževa kula (kula Lombardo), 5. kula Bokar (kula Kanavelić ili Barbarigo), 6. kula Chemian (kula Zakernjan), 7. kula Svih svetih (kula Cappello), 8. Gradska vijećnica, 9. Muzej grada (pal. Gabrielis), 10. Opatka riznica (Opatski dvor), 11. katedrala Sv. Marka, 12. Gradska loža